

PARTİ VE PROGRAM

Bir Parti'nin niteliğini belirleyen ve gösteren birinci unsur, programıdır, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partileri için öncelikle ve kesinlikle böyledir. Bunun için program çok önemli bir belgedir. Programı olmayan veya programı tutarsız, bulanık olan, veya sık sık değiştirilen bir parti ciddiye alınmaz. Kısacası, programsız parti olmaz.

Kapitalizmi değiştirilmez veri olarak kabul eden ve kapitalizmin sürdürülmesini amaçlayan burjuva partileri için program işçi sınıfı partileri için olduğu kadar önemli değildir. Onların programı, kapitalist sistemi sürdürmek, burjuvazinin çıkarlarını korumak çerçevesi içinde sorunları karşılamak yönünde yapmayı öngördükleri işlerin bir sıralanışıdır. Kendilerini sözde programları ile sıkıdan bağlı hissetmezler. Günlük olayların dalgalanmalarına göre kısa vadeli tedbirler almak kuraldır; tutarsızlıklara, çelişkilere düşmek olağandır.

İşçi sınıfının sosyalist partisi ise kapitalizmden sosyalizme geçmeyi ve sosyalizmi kurmayı amaçlayan partidir. Bunu nasıl başarmayı öngördüğünü programı açıklar. Bunu, soyut ve genel olarak toplumda değil, verili somut bir toplumun somut şartlarında başaracağı için programın gerçekçi, o toplum şartlarında geçerli olması şarttır. Böyle olabilmesi için de, sosyalizme geçiş ve sosyalizmi kurma yöntemlerinin bilimsel sosyalizmin ışığında somut şartların somut tahlili sonucu saptanmış olması gerekir. Bu saptamayı yaparken hem bilimsel sosyalist teori, hem de sosyalist hareketin yüz yılı aşkın pratiğinde, çeşitli toplumlarda sosyalizmi kurma ve geliştirme uygulamalarında edinilen deneyimler ve bilgiler göz önünde tutulur. Türkiye İşçi Partisi programı böyle hazırlanmıştır.

Parti programımız iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde dünyanın bugünkü durumu ve gelişme doğrultusu, bu dünyada Türkiye'nin konumu, tarihsel gelişimi, sınıfsal yapısı ana çizgileriyle ortaya konmaktadır; çünkü, bu verilerin çerçevesi içinde bu verilerden hareketle sosyalizme doğru yola çıkılacaktır. T.İ.P.'nin neyi nasıl ve niçin yapmak istediğinin doğru anlaşılması için bu bölümün dikkatle okunup incelenmesi, partililerce iyi özümsemesi şarttır. Programın ikinci bölümü kendi içinde ikiye ayrılmıştır. Önce partinin niteliği ve temel görevi ortaya konmuştur. Bu bölümün başında son derece önemli noktalar kısa fakat özlü biçimde ele alınmıştır. Birincisi, işçi sınıfının partisi olmanın anlamı açıklanmıştır. Bu açıklama dolaylı olarak, ekonomizm, sendikalizm, ve uvriyerizm saptamalarının reddidir.

İkincisi, toplumların insan iradesinden bağımsız objektif gelişme yasaları bulunduğu konusuyla, toplumsal gidişe insanların iradi müdahalesi, bu gidişi yönlendirmeleri konusu ele alınmış; iki olgu arasındaki ilişki ve bütünleşme açıklanmış ve bu açıdan Türkiye İşçi Partisi'nin görevi saptanmıştır.

Üçüncüsü, partinin işçi sınıfı dışındaki kol ve kafa emekçisi sınıf ve tabakalar içinde çalışması, işçi sınıfının diğer emekçi kitlelerle ittifaklar kurması gereği ve bu

gereğinin nedeni belirtilmiştir.

Dördüncüsü, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesinin bağlantısı ve bütünlüğü, güncel sorunlara ilişkin mücadelenin sosyalizm amacına ve mücadelesine yönelik ve bağımlı olarak yürütülmesi üzerinde durulmuş ve Türkiye İşçi Partisinin diğer demokratik veya sol hareketlerden ayırt edici niteliğinin bu olduğu vurgulanmıştır.

Bu açıklamaları izleyen sayfalarda, sosyalizm doğrultusunda toplumun demokratikleştirilmesi ve emperyalizmin geriletilmesi mücadelesinin somut konuları, biçimleri sıralanmaktadır. Bugünden, iktidara gelip sosyalizmin kurulmasına başlanıncaya kadar dış ve iç politikada başarılmaya çalışılacak, uğrunda mücadele edilecek işler sergilenmekte, açılacak yol çizilmektedir.

Ve nihayet, 2. bölümün 2. kısmında iktidara gelindiğinde sosyalizmin kuruluşuna geçiş politikasının temel ilkeleri ve unsurları ortaya konulmaktadır. Ekonomik yapının değiştirilmesinde, merkezi ve yerel yönetimin ve toplum yaşamının demokratikleştirilmesinde, sosyalist ahlakın ve toplumsal değerlerin yerleştirilmesinde temel görüş ve yöntemler belirlenmiştir.

Bu kısa tahlil bile parti programımızın baştan sona tutarlı, organik bir bütün olduğunu göstermektedir. İşçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisinin programı böyle olmak zorundadır. İşçi sınıfının partisi sosyalizmi hedef aldığını söyleyip sosyalizm konusunda yayınlar yapmakla, günlük durum ve olaylarda emperyalizme ve faşizme karşı çıkıp ayrı ayrı eylemlere girişmekle yetinemez. Böyle bir parti işçi sınıfının partisi olamaz. Çünkü partinin görevi, toplumu bugün içinde bulunduğu aşamadan sosyalizm aşamasına doğru yönlendirmek ve o aşamaya götürmektir. Parti stratejisi, bir aşamadan öteki aşamaya bu götürüşün izleyeceği ana çizgi, atacağı adımlar dizisidir; taktikler ise, stratejinin güncel durum ve şartlara göre somutta aldığı biçimler, yöntemlerdir. Parti programı bu stratejiyi saptar.

Taktikler bu stratejiden ve konulmuş temel görüş ve ilkelerden kaynaklanarak somut şartlara göre somut biçimler alır. Parti programının böyle bir işlevi olduğu içindir ki, oradan buradan aktarılmış görüş ve tezler parçalı bohça gibi birbirlerine eklenip program diye ortaya sürülemez. Kaldı ki, teorik açıdan da eklektizmin bilimsel sosyalizmde yeri yoktur.

Parti programı partililerin bir defada okuyup bir yana bırakacakları bir kitap değildir. Programı doğru anlayıp iyice özümlemek şarttır. Dikkatle ve tartılarak okunursa, karşılaşılan her sorunun cevabı programda yazılanlardan çıkartılabilir.

Çark Başak, Sayı 15, 16 Eylül 1976